

Magánszemélyek által végzett egyes internetes tevékenységek adózása

Az elektronikus kereskedelem területén speciális helye van az elektronikus szolgáltatásoknak. Ezek a fajta tevékenységek elképzelhetetlenek internet nélkül, hiszen nincs olyan eleme a tevékenységnek, mely nem azon keresztül bonyolódna, vagy nem kapcsolódna közvetlenül az internethez, vagy az elektronikus világhoz. Ezek közé tartozik például az elektronikus adatok elérhetővé tétele, elektronikus hirdetések, játékok, szerencsejátékok. A magánszemélyek által folytatott ilyen jellegű tevékenységek az elmúlt években egyre népszerűbbek lettek, ráadásul a technika fejlődésével egyre könnyebben elérhetőek. Elegendő csak arra gondolni, hogy egy okostelefon segítségével mennyi minden el tudunk érni az interneten, és milyen alkalmazásokat tudunk futtatni.

Ebből a körből az internetes hirdetések világát, valamint az okostelefonokon futó alkalmazások fejlesztőit vesszük a vizsgálatunk alá. Ezen tevékenységek speciális üzleti modellel rendelkeznek, mely üzleti modellek adójogszabályoknak való megfeleltetése általában nagy nehézséget jelent. A legfontosabb kérdések a tevékenység jellegéhez kapcsolódnak. Mennyire tekintünk egy-egy internetes szolgáltatást egyáltalán önálló tevékenységnek, mikor válik üzletszerűvé, valamint ehhez kapcsolódóan mely esetekben kell adószámot kiváltania a magánszemélynek. Az általános forgalmi adó kérdésköre sem egyszerű, hiszen annak helyes meghatározása, vagy a megfelelő bizonylat kiállítása sokszor nehézséget okoz.

1. Elektronikus hirdetések

Az eCommerce Europe 2014-es adatai alapján az Európában élő 816 millió emberből 565 millióan aktívan használják az internetet. Összehasonlítás képen a Földön lakó 7,2 milliárd emberből 2,6 milliárdan interneteznek, tehát az európai arány kifejezetten kedvező képet mutat. Az internetes marketing tehát nagyon széles rétegekhez tud eljutni, ezért is ez a piac az egyik kiemelt marketing piacnak tekinthető, mely az elmúlt években nagyon sokat fejlődött.

Amennyiben a fenti adatokhoz hozzávesszük, hogy egyes becslések szerint több mint 1,2 milliárd weboldal

található az interneten, ezen kívül pedig az új technikák, mint például az okostelefonok megjelenése tovább bővítette a médiafogyasztásunkat, a helyzet már nem annyira egyszerű. Az internetes marketingnek tehát meg kell találnia a hatékony csatornát, amelyen el tud jutni az általa célzott emberekhez. Ehhez a hatékonysághoz járulhatnak hozzá a magánszemélyek is, akik weboldal üzemeltetőként, vagy önkéntesen hirdetés fogyasztóként vesznek részt ezen a piacon. Természetesen mindezeket a tevékenységeket ellenérték fejében végzik, melyhez kötődik adófizetési kötelezettség is. Az adófizetési kötelezettség meghatározásához azonban pontosan ismernünk szükséges, hogyan működnek ezek a piacok, hogyan történik a magánszemélyeknek a pénz kifizetése, valamint ezek az összegek milyen tényezőktől függenek.

1.1. Affiliate marketing tevékenységek

Bár a szó nagyon idegenül hangozhat sokak számára, mégis ezzel a fajta hirdetéssel találkozhatunk az interneten a legnagyobb számban. Egyfajta marketing partnerprogramot jelent, melyben egy weboldal tulajdonosa engedélyezi, hogy a weboldalán hirdetések jelenjenek meg. A hirdető nincs közvetlenül kapcsolatban a weboldal tulajdonosával, egy szolgáltató végzi a hirdetések megfelelő oldalon való elhelyezését.

Ezt a rendszert úgy kell elképzelnünk, mintha egy hirdetőtáblát adna bérbe a weboldal tulajdonosa. A weboldal tulajdonosa abban érdekelt, hogy minél többen megnézzék ezt a hirdetőtáblát, mely az internet világában az átkattintást jelenti. Természetesen annál több lesz az átkattintás, minél népszerűbb az oldal, azaz minél többen látogatják. A népszerűség növelését szintén internetes eszközökkel lehet növelni (pl. sokak számára érdekes tartalommal, SEO eszközökkel stb.). A weboldal tulajdonosa az átkattintások száma alapján kap ellenértéket.

Vizsgáljuk meg ezt egy gyakorlati példán keresztül. Egy társaság internetes marketing kampányt szeretne indítani, és nagyon sok weboldalon szeretné elhelyezni a hirdetését. Megteheti azt is, hogy az általa relevánsnak ítélt web-

oldalak tulajdonosait egyenként felkeresi, de az internetes technológia erre a kérdésre egyszerűbb választ is tud adni. A Google AdWords szolgáltatás igénybe vételével a társaság ez könnyebben el tudja érni. A társaság fizet a Google számára egy meghatározott összeget, és feltölti a hirdetését, bannerjét, logóját. A weboldal üzemeltetője, a példánkban legyen egy magánszemély, a Google AdSense szolgáltatás keretében kijelöli a weboldalán azokat a részeket, ahová a Google hirdetéseket helyezhet el. Vannak olyan weboldalak, ahol ez a weboldal szélét jelenti, de léteznek olyan weboldalak is, ahol a tényleges tartalom a képernyőfelületnek csupán a negyedét teszi ki, a képernyő háromnegyede pedig ilyen jellegű hirdetésekre van lefoglalva.

A szolgáltatás aktivizálását követően a weboldal tulajdonosának nincs más dolga, mint vár arra, hogy minél többen kattintsanak rá a hirdetésekre. Az átkattintásokat a Google AdSense programja regisztrálja, mely alapján megtörténik a kifizetés.

Lényeges, hogy a Google az ügyletben nem a klasszikus ügynöki közvetítőként működik közre, hiszen a hirdető és a hirdetési felületet szolgáltató cég egymással nem kerül közvetlen szerződéses kapcsolatba. A Google a saját nevében nyújtja a hirdetési szolgáltatást a hirdetni kívánó cégnek, illetve saját nevében veszi „bérbe” az ehhez szükséges hirdetési felületet a honlap-üzemeltetőktől. Ebből az következik – és az adózási szabályok szempontjából ennek van jelentősége –, hogy a honlap tulajdonosa nem nyújt közvetlenül hirdetési szolgáltatást a hirdetni vágyó társaságok számára, hanem pusztán a saját honlapjának szabad hirdetési felületeit bocsátja a Google rendelkezésre. A bevétel tehát nem hirdetési szolgáltatás díja. A Google szerepéből adódóan az AdSense szolgáltatásért fizetett díj adójogi szempontból nem minősül közvetítői jutaléknak sem (bár a Google maga annak nevezi), a „jutalék” megnevezés pusztán azon a körülményen alapul, hogy a Google által fizetett díj nem átalányjellegű, hanem forgalomarányosan (a honlap látogatók „kattintásainak” száma alapján) kerül megállapításra.

Meg kell említeni, hogy a Google AdSense üzleti modelljén kívül vannak más affiliate üzleti modellek

is. Léteznek olyan partner programok, ahol a weboldal tulajdonosa választhatja ki, kinek a hirdetését helyezi el a saját weboldalán. Itt is általában kattintás alapján történik a fizetés, de ettől eltérő módszerek is lehetségesek. Előfordulhat, hogy egy adott cél elérését követően történik meg a fizetés. Ez lehet egy úrlap kitöltése, egy hírlevélre történő feliratkozás is. De léteznek olyan programok, ahol tényleges értékesítéshez kötött a kifizetés. Amennyiben a weboldal böngészője az adott weboldalon keresztül jut el egy termék vagy szolgáltatás megrendeléséhez, akkor a weboldal tulajdonosa általában nagy arányú jutalékot kap.

A díj minősítése helyesen: a honlap-üzemeltető által nyújtott, és az affiliate szolgáltató által saját nevében igénybe vett szolgáltatás ellenértéke.

1.2. PTC oldalak útján szerzett jövedelem

Az interneten egyre több olyan hirdetéssel találkozhatunk, hogy „internetes pénzkeresés”, „internetes otthoni munka” stb. Ezek általában az ún. paid to click, azaz PTC weboldalakra utalnak. A PTC is alapvetően arról szól, hogy a hirdetésekre történő kattintással lehet pénzt keresni. A módszer azonban lényegesen különbözik az affiliate tevékenységtől. A magánszemélynek egy szoftvert kell telepítenie a számítógépére, és a szoftver bizonyos időközönként hirdetést helyez el a képernyőn. Erre történő kattintást regisztrálja a PTC szolgáltató. Egy-egy klikkelés általában nagyon alacsony értéket képvisel, általában 1 centet vagy még kevesebbet. A hirdetők számára ez a módszer azért előnyös, mivel viszonylag nagy és aktív tömeghez tud eljutni a hirdetése, azonban a hirdetésolvasó relevancia vonatkozásában már nem annyira hatékony, mely a díjazás mértékében is megjelenik. Ráadásul a PTC-be bekapcsolódó magánszemélynek nem kell elolvasnia a hirdetést, semmilyen interakciót sem vár el a PTC szolgáltató tőle.

A magánszemély szerepe tehát kettős: a hirdetést megrendelő vállalkozás szempontjából *passzív fogyasztó*, a PTC-oldalt üzemeltető vállalkozás szempontjából azonban olyan „teljesítési segéd”, aki a vállalkozás által nyújtott *hirdetési szolgáltatás teljesítésében aktívan, ellenérték fejében működik közre*. Szolgáltatása sajátos abból a szempontból, hogy a magánszemély fogyasztóként regisztrál, azaz *nem vállal semmilyen kötelezettséget*, a hirdetések megtekintése ugyanis teljességgel önkéntes. Pont ez a kettőség eredményezi az adójogi megítélésének a bizonytalanságát.

1.3. Elektronikus hirdetés, mint önálló tevékenység

Az Szja. törvény nem ad egyértelmű meghatározást az önálló tevékenységre vonatkozóan. Ezt levezethetjük az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzékéből (ÖVTJ), az Evtv-ből, valamint a jogszabályi környezet értelmezéséből. Már ebből a felsorolásból is látszik, hogy általában nem egyszerű az önálló tevékenység meghatározása sem, nem-hogy egy virtuális térben. Az önálló tevékenység szempontjából fontos, hogy a magánszemély aktívan, függetlenül működjön közre, és valós tevékenységet végezzen, mely tevékenysége ellenérték megszerzéséhez vezet.

Ezek alapján az affiliate tevékenység egyértelműen önálló tevékenység, hiszen a magánszemély aktivitása szükséges hozzá, a tevékenységétől (is) függ a bevétel nagysága, az ÖVTJ 631102 alatt pedig egyértelműen megtaláljuk ezt a tevékenységet: internetes hirdetési felület webgazda általi értékesítése.

A hirdetési-felület biztosítás az Szja tv. alkalmazásában az (ingó-) bérbeadással esik egy tekintet alá. A bérbeadási tevékenység az Szja tv. alkalmazásában ún. önálló tevékenységnek minősül¹.

Az önálló tevékenységből származó jövedelem adója 16%. A jövedelmet tevékenységenként², az adóévi összes bevételből az adóévben felmerült összes elismert költség³ tételes levonásával⁴, vagy az igazolás nélkül elszámolható 10 százalékos költséghányad⁵ figyelembe vételével kell kiszámítani. Tételes költségelszámolás esetén a kiadásokat bizonylattal kell igazolni⁶ (kivéve azokat, amelyeket a törvény igazolás nélkül is enged elszámolni⁷).

Az önálló tevékenységből származó jövedelem után a magánszemélynek évközben (negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig) adóelőleget kell fizetnie⁸, tekintettel arra, hogy a megrendelő (Google) jelen esetben nem belföldi illetőségű, és ezért az Art. szerint nem minősíthető olyan kifizetőnek, aki az adóelőleg-levonásra kötelezhető lenne.

A költségelszámolást illetően a leggyakrabban előforduló kérdés, hogy a magánszemély jogosult-e valamilyen mér-

tékben költségként elszámolni a tevékenységhez szükséges internet-előfizetés díját. Az Szja tv. jelenleg csak a mezőgazdasági őstermelők, illetve az egyéni vállalkozók számára engedi (bizonyos keretek között) az internet díjának az elszámolását⁹. Az adószámú magánszemélyek esetében a költségelszámolás főszabályának¹⁰ figyelembe vételével erre általában nincs lehetőség. Ezen szabály szerint ugyanis az önálló tevékenységhez végzése során felmerült olyan kiadás, amely akár csak részben is a magánszemély személyes vagy családi szükségletét kielégítő szolgáltatás igénybe vétele érdekében merül fel, nem minősül a tevékenység elismert költségének.

A PTC megítélése már ennél vitatottabb. Itt már nem mindenben teljesül az önállóság követelménye, hiszen bár a magánszemély aktivitására valóban szükség van, ugyanakkor ez nem az a tevékenység, melyet ide sorolnánk. A PTC-t úgy kellene elképzelnünk, hogy az utcán egy szórólap elfogadásával kapnánk 5 forintot is. Ugyanakkor ezért az ellenértékért nem végeztünk más tevékenységet, mint passzív módon elfogadtuk a hirdetést, valamint egy csekély összeget annak átvételéért. A szórólap átadója nem is kér semmit sem cserébe, még a hirdetést sem kell, hogy elolvassuk. Ezért nem lehet önálló tevékenységként felfogni a PTC-t, inkább egyéb jövedelmek kategóriájába kell sorolnunk.

Amennyiben a hirdetést például értékelnie, vagy minősítenie is kellene az olvasójának (vannak ilyen internetes tevékenységek is), akkor önálló tevékenységről beszélhetünk. Az internetes hirdetések világában szintén önálló tevékenységnek számítana a hirdetések fordítása, szerkesztése is, bár itt egyértelműen látható a magánszemély aktivitása, függetlensége, a tevékenység önálló jellege.

A PTC világában egy külön terület a linkmegosztásból származó jövedelmek kérdése. A magánszemély egy blogon, fórumon, vagy akár a honlapján elhelyez egy linket, mely egy linkelosztóhoz kapcsolódik. A böngésző erre a linkre rákattintva általában néhány másodpercig tartó hirdetést kap, és csak ezt követően tudja elérni a kívánt tartalmat. A linkmegosztó minden egyes kattintás után bevé-

1) Szja tv. 16.§ (1) bekezdés

2) Szja tv. 17.§ (3) bekezdés első mondata

3) Szja tv. 3. számú melléklet

4) Szja tv. 17.§ (3) bekezdés a) pont

5) Szja tv. 17.§ (3) bekezdés b) pont

6) Szja tv. 4.§ (3) bekezdés második mondata

7) Szja tv. 3. számú melléklet II. pont

8) Szja tv. 46.§ (9) bekezdés első tagmondata

9) Szja tv. 3. számú melléklet 12. pont, illetve 11. számú melléklet 12. pont

10) Szja tv. 4.§ (3) bekezdés harmadik mondata

telt kap. Ez a technika is a PTC-hez köthető, ugyanakkor működési elv vonatkozásban közelebb áll az affiliate marketinghez. A különbség annyi, hogy a magánszemélynek még csak nem is kell rendelkeznie weboldallal. Mindezek ellenére még mindig egyéb jövedelemről beszélünk, mivel a magánszemély nem végez tényleges tevékenységet. Amennyiben a magánszemély egy általa szerkesztett weboldalon, vagy a saját blogjában helyezi el ezeket a linkeket, valamint van arra utaló aktív tevékenysége, melynek célja a látogatottság növelése, akkor már önálló tevékenységhez kapcsolódó bevételről beszélhetünk.

A fentiekből is látható, hogy nagyon szűk az a határvonal, mely alapján be tudnánk sorolni az egyik vagy a másik kategóriába az internetes hirdetésekkel kapcsolatos magánszemélyi tevékenységeket. Fontos megérteni az üzleti modellt, a tevékenység jellegét, a magánszemély tényleges tevékenységét valamint mindezekből levonni az adójogi konzekvenciákat.

1.4. Elektronikus hirdetés, mint gazdasági tevékenység

A fentiekből adódóan a PTC hirdetéseket nem sorolhatjuk az Áfa tv. gazdasági tevékenysége közé¹¹. Bár az Áfa tv. szerinti tartósság, rendszeresség, ellenérték elérése megvalósul, azonban mindez nem független formában történik meg. A magánszemély inkább fogyasztója a hirdetéseknek, nincs tényleges tevékenysége sem, valamint a regisztráció önkéntes kitöltésén kívül semmilyen önálló döntést nem hozhat. Még azt sem döntheti el például, mikor folytatja a tevékenységét (amennyiben tevékenységnek nevezhető), mivel a PTC szolgáltatótól függ a hirdetések megjelenése. Így a PTC tevékenység esetében a magánszemélynek nincs bejelentési kötelezettsége az adóhivatal felé, nem kell adószámot kiváltania, nem válik az áfa alanyává sem. Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy mindezekről függetlenül szja.

fizetési kötelezettsége megjelenik, mint egyéb jövedelem be kell vallania ezen tevékenységből származó bevétel.

Az affiliate marketing tevékenységre azonban már minden olyan jellemzőt rá lehet húzni, mely az Áfa tv. gazdasági tevékenységét jellemzi. Így a tartósság, rendszeresség, ellenérték elérése, független forma mind jellemzői ennek. A magánszemély ebben az esetben a weboldalának tartalmán, népszerűségén, népszerűsítésén keresztül egyértelmű hatást tud gyakorolni a bevételére. Ugyanakkor a tevékenységének nem minden része képezi a bevételének a növelését, vagy sok esetben eléggé közvetett ez a kapcsolat.

1.5. Általános forgalmi adó és bizonylat-kiállítás

A fentiekből következően ez a kérdéskör kizárólag az affiliate marketingnél jelenik meg. Az első tudnivaló, hogy az adózó a bejelentkezéssel egyidejűleg *közösségi adószámot* is köteles váltani¹², tekintettel arra, hogy a megrendelő egy *másik tagállambeli adóalany* (Európában a *Google Ireland Ltd*).

Az Áfa tv. teljesítési helyre vonatkozó szabályai alapján a külföldi adóalanyok nyújtott szolgáltatás *a megrendelő székhelye, illetve állandó telephelye szerinti államban minősül teljesítettnek*¹³, azaz az ügylettel összefüggésben keletkező forgalmi adót is ezen államban kell megfizetni. *Az adó megfizetésére* az uniós áfa-szabályozás¹⁴ szerint ilyenkor a *megrendelő* – jelen esetben a *Google Ireland Ltd.* – *köteles*¹⁵.

A magyar webgazdának tehát áfa-fizetési kötelezettsége nem keletkezik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a magyar adóalanyok ne lennének egyéb adókötelezettségei: a szolgáltatásnyújtást fel kell tüntetni az *áfa-bevallás* részletező adatai között, valamint az áfa-bevallással egyidejűleg be kell nyújtani az *'A60-as Összesítő nyilatkozatot* is¹⁶.

Ezen kötelezettségek a belföldön *alanyi adómentes adóalanyt is terhelik*¹⁷. Az alanyi adómentes adóalanyok a bevalási, illetve az adatszolgáltatási kötelezettségüknek havi gyakorisággal¹⁸ kötelesek eleget tenni, kizárólag arról a hónapról, melyben szolgáltatás-nyújtás történt vétel történt.

11) Áfa tv. 6. § (1) bekezdés

12) Art. 22.§ (4) bekezdés

13) Áfa tv. 37.§ (1) bekezdés

14) Az Európai Unió Tanácsának a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK Irányelve (Héa-irányelv)

15) Héa-irányelv 44. és 196. cikk

16) Art. 8. számú melléklet 1. A) pont e) alpont

17) Áfa tv. 193.§ (1) bekezdés d) pont

18) Art. 1. számú melléklet, I/B/3/d) pont

Felhívjuk továbbá a figyelmet arra, hogy a honlap tulajdonosa *köteles számla kibocsátásáról gondoskodni* abban az esetben is, ha az Áfa tv. területi hatályán kívül teljesít szolgáltatásnyújtást¹⁹. Ezt azért hangsúlyozzuk, mert a Google Ireland Ltd. nem tart igényt a számlára, azonban a magyar adóalanyoknál a számla példányának megléte egy adóhatósági ellenőrzés során ettől függetlenül vizsgálható. A számlán szerepeltetendő a saját, illetve a partner közösségi adószáma, a „fordított adózás” kifejezés²⁰, illetve célszerű rajta utalni a területi hatályon kívüliségre.

1.6. Elektronikus hirdetés járulékkötelezettségei

A Tbj. alapján *biztosított*nak csak a *nem önálló munkavégzést* megalapozó jogviszonyban (pl. munkaviszonyban), illetve a díjazás ellenében *munkavégzésre irányuló* egyéb jogviszony keretében (bedolgozói, megbízási szerződés alapján, egyéni vállalkozónak nem minősülő vállalkozási jogviszonyban) *személyesen munkát végző* személy minősülhet; az ilyen személy is csak annyiban, amennyiben az e tevékenységéből származó havi jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét²¹.

A fentiek szerint sem a PTC, sem pedig az affiliate nem tekinthető olyan munkavégzésre irányuló jogviszonynak, amely alapján a kötelezett „személyes munkavégzésre” lenne köteles, ezért a magánszemély e tevékenysége alapján – a bevétel összegétől függetlenül – *nem válik biztosítottá*, így nem kell a Tbj. szerinti járulékokat fizetni.

A jogviszony *szociális hozzájárulási adófizetési* kötelezettséget eredményező voltát *a biztosítási jogviszony hiányától függetlenül vizsgálni kell*, még akkor is, ha nem belföldi kifizetőről van szó, miután a szocho szabályai szerint a külföldi kifizető is az adó alanyává válik, ha a magánszemély az önálló tevékenységét Magyarországon végzi²². Az affiliate esetében arra kell rámutatni, hogy *a bérbeadási tevékenység* a szociális hozzájárulási adó szabályai szerint olyan önálló tevékenység, amely *ki van véve a szocho-fizetési kötelezettséget eredményező jogviszonyok köréből*²³. *A jogszabály szövege nem tesz különbséget in-*

gó- és ingatlan-bérbeadás között, így szocho-kötelezettség az online hirdetési felület bérbeadására tekintettel sem keletkezik.

Biztosítási jogviszony, illetve szocho-kötelezettség hiányában²⁴ az összevont adóalapba tartozó adóköteles jövedelmek után *27 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást kell fizetni*. Ezen kötelezettség – belföldi kifizető hiányában – *a jövedelmet szerző magánszemélyt terheli*. Az eho-fizetést a magánszemélynek ugyancsak előleg formájában, az adóelőleggel egyidejűleg kell teljesítenie, és az éves '53-as Szja bevallásban kell bevallania.

A magánszemélyt terhelő eho – mint a központi költségvetést megillető adó – az önálló tevékenység *költségeként elszámolható* (illetve a 10% költséghányad alkalmazása esetén elszámoltnak kell tekinteni)²⁵.

Amennyiben a magánszemély egyéb jövedelmet szerez, akkor nincs lehetősége a 27 százalékos eho költségként történő elszámolására. Ebben az esetben az szja és az eho alapja a jövedelem 78 százaléka²⁶.

2. Okostelefon alkalmazások fejlesztése

Az okostelefonok megjelenése alapvetően változtatta meg az azokat használó emberek technikához való viszonyrendszerét. Például ha tőzsde árfolyamokra vagyunk kíváncsiak, vagy meg szeretnénk nézni a menetrendet, könnyen telepíthetünk a telefonunkra egy alkalmazást. Ezen alkalmazások fejlesztői lehetnek profi informatikai szakemberek, társaságok, de akár hobbi szoftverfejlesztők is. Ezen alkalmazások fejlesztéséből árbevételük is származhat, mely lehet egy fizetős alkalmazás letöltése, az alkalmazásba épített (in-app) fizetős szolgáltatás, de akár hirdetés elhelyezése is.

Az alkalmazásba épített fizetős szolgáltatással kapcsolatosan meg kell említeni, hogy az Európai Bizottság ezt a fajta modellt nem nézi jó szemmel. Ennek alapvető oka, hogy a magáról ingyenességet sugárzó alkalmazáson belül tetemes összegű pénz elkölthető. Ez súlyosan igaz például a játékoknál, ahol az okostelefont használó gye-

19) Áfa tv. 158/A.§ (2) bekezdés a) pont

20) Áfa tv. 169.§ c), da), illetve n) pont

21) Tbj. 5.§ (1) bekezdés g) pont

22) Szocho tv. 455.§ (2) bekezdés h) pont

23) Szocho tv. 455.§ (2) bekezdés h) pontjának zárójeles szövege

24) Eho tv. 3.§ (5) bekezdés a)-b) pont

25) Szja tv. 3. számú melléklet I/10. pont

26) Szja tv. 29. § utolsó mondat

rek a szülő tudta nélkül tud különböző vásárlásokat eszközölni.

Amennyiben az alkalmazás felületén hirdetés jelenik meg, az abból befolyó árbevétel adózási szempontból megegyezik az előbb bemutatottakkal. Annyi különbség van a kettő között, hogy ebben az esetben nem egy honlapról, hanem egy alkalmazás felületről beszélünk.

A fizetős alkalmazások, vagy pedig az alkalmazásba beépített fizetési konstrukciók esetében át kell gondolni ezen fejlesztések adózási kérdéseit is. Amint látni fogjuk ezen tevékenység adójogi megítélése a tevékenység sajátosságaiból adódóan némileg eltérnek az affiliate tevékenységtől.

A cikkünkben a GooglePlay példáján keresztül illusztráljuk, hogyan működik ez a piac, illetve az adózási környezet. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy ugyan ezen elvek mentén kell minősíteni a Mac AppStore, a Windows Marketplace, vagy a BlackBerry World alkalmazás áruházát is.

2.1. Okostelefon alkalmazás üzleti modellje

2014 márciusa jelentős fordulatot hozott, ugyanis ettől az időponttól a Google magyarországi fejlesztők számára is lehetővé teszi *fizetős android alkalmazások feltöltését a GooglePlay-re*. Ennek hatásaként az utóbbi időben jelentősen megnövekedett az e tevékenység tekintetében alkalmazandó adózási szabályok felőli érdeklődés. Ez azért is érthető, mivel a 2015. január 1-jén életbe lépett elektronikus szolgáltatások teljesítési helyére vonatkozó szabályok meg is bolygatták a Google-val való elszámolásokat.

A fejlesztőnek az általa fejlesztett alkalmazás publikálását megelőzően regisztrálni szükséges magát. A regisztrációhoz az alkalmazásboltok általában egy fix összegű regisztrációs díjat is felszámítanak. A Google esetében ez a díj 25 USD, melynek befizetéséről a Google e-mailt küld. Az e-mail tartalmazza a bizonylatot is, melyet a fejlesztő döntésétől függően költségként elszámolhat. A regisztráció során a fejlesztő megadja saját adatait, valamint bankkártya számát, országát. A Google esetében a regisztrációval automatikusan megtörténik a GoogleWallet (virtuális pénztárca) megnyitása is a fejlesztő nevére. A fel-

töltött alkalmazásnál a fejlesztő határozza meg az ellenértéket. Az ellenérték meghatározása országonként, pénznemként eltérhet egymástól. Az ellenérték meghatározásánál kiemelt szerepe van az adott ország áfa kulcsának (amennyiben az országban létezik áfa adónem), mivel az ellenértéknek tartalmaznia kell az adó összegét is.

Az alkalmazásbolt *pénzügyi közvetítőként* is funkcionál, azaz a program feltöltője és letöltője között nem történik közvetlen fizetés. A Google rendszerében az alkalmazások letöltői egy külön regisztrációt igénylő szolgáltatás, a *GoogleWallet* útján fizetnek, az ott lehetővé tett fizetési módokon (bankkártya, hitelkártya, mobiltelefon, ajándékutalványok, PayPal), melyről „nyugta” kerül kiállításra. Ez a regisztráció az első vásárlásnál automatikusan megtörténik. A Google a fejlesztőt megillető befizetéseket összesíti, és meghatározott időszakonként (euróban) kifizeti a fejlesztő által megadott számlára. A fizetési formák között megtalálhatjuk a mobilszámlázás lehetőségét is. Itt azonban nem a hagyományos mobiltelefon számla ellenében történő fizetésről van szó, hanem végső soron egy bankkártyához kötődő vásárlásról.

Függetlenül attól, hogy a vevő milyen forrásból töltötte fel a GoogleWallet-jét, kizárólag ezt a virtuális pénztárcát tudja használni fizetésre. A fejlesztőnek ez azért is előnyös, mivel kizárólag egy forrásból történő pénzfogadásra kell felkészülnie.

A vételárnak azonban nem teljes része lesz a fejlesztő bevétele. A fejlesztő a regisztrációs díjon felül minden egyes értékesített alkalmazás után díjat kell, hogy fizessen az alkalmazásbolt számára. A hatályos *GooglePlay Fejlesztői Terjesztési Megállapodás* szerint a Google például 30%-ot tart vissza a kifizetésből *Tranzakciós Díj* címén. A fejlesztő az elszámolása végén tehát a vételár maximum 70%-át kaphatja meg.

2.2. A fejlesztő tevékenységének minősítése

A mobiltelefon alkalmazások fejlesztése és értékesítése – amennyiben nem kifejezetten erre irányuló megbízás, vagy munkaköri kötelesség alapján végzi azt a magán-személy – olyan jogügyletet takar, amelynek lényege *az elkészült szerzői jogi védelem alatt álló szoftvertermék felhasználói jogának átengedése*. E jogügylet a szerzői jogi szabályok szerint minden esetben a fejlesztő és a programot letöltő felhasználók között teljesül, az alkal-

mazásbolt csak az ügyletkötés virtuális fórumaként működik.

A tevékenység rendszeressége, üzletszerű jellege miatt *áfa-alanyiságot eredményez*. Ennek megfelelően a magánszemély *adószámot köteles kiváltani*. A tevékenység ÖVTJ-kódja 620101 – *Egyedi szoftverfejlesztés*.

A szerzői jogi védelem alatt álló mű felhasználói jogának átengedése ellenértékeként kifizetett díj a személyi jövedelemadóban önálló tevékenység bevétele.

2.3. A fejlesztő járulékkötelezettségei

Amennyiben a fejlesztő a tevékenységét adószámos magánszemélyként folytatja, akkor „járulékok” tekintetében azon törvényi rendelkezések érvényesülnek, melyek szerint az ilyen jövedelem a *nem képez járulékalapot*²⁷, valamint *nem alapja a szocho-nak sem*²⁸, még akkor sem, ha a vevő belföldi kifizető.

A jövedelmet tehát a személyi jövedelemadón kívül ebben az esetben is *eho terheli*, melyet belföldi kifizető hiányában a magánszemély, egyéb esetben pedig a kifizető köteles megfizetni. A magánszemély az őt terhelő eho összegét az önálló tevékenység bevételeivel szemben költségként elszámolhatja.

2.4. Általános forgalmi adó meghatározása

Ami a szóban forgó szolgáltatás nyújtását terhelő általános forgalmi adót illeti, 2015. január 1-től jelentős változások történtek az elektronikus szolgáltatások, így *a szoftvertermékek online rendszeren keresztül történő rendelkezésre bocsátására és frissítésére irányuló szolgáltatások* forgalmi adóztatásának *helyét* meghatározó szabályokban. Az idei évtől függetlenül attól, hogy az alkalmazást magánszemély vagy társaság vásárolja meg és tölti le, a vevő székhelye, lakóhelye lesz a teljesítés helye.

A magyar magánszemély vevők részére történő értékesítés belföldön áfa-köteles (alanyi adómentesség természetesen választható). *Ha pedig a vevő a Közösség más tagállamában vagy a Közösség területén kívül rendelkezik lakóhellyel*, úgy az ügylet teljesítés helye ezen államban van. Ez azt jelenti, hogy ez utóbbi esetekben *magyar áfát*

felszámítani nem kell, azonban az értékesítést terhelő forgalmi adó a letöltő lakóhelye szerinti államot illeti. Az adófizetési kötelezettség teljesítése érdekében – amennyiben a külföldi állam szabályai ezt előírják – felmerül az adószám kiváltásának kötelezettsége ezen állam adóhatóságánál. [A félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy az Áfa tv. az uniós szabályozással összhangban²⁹ a szoftvertermékek online értékesítését nem termékértékesítésnek, hanem szolgáltatásnyújtásnak tekinti³⁰, ezért az ún. *távolsági értékesítés szabálya*³¹ – mely szerint csak a vevő lakóhelye szerinti tagállam által meghatározott értékhatár feletti volumenű értékesítés keletkeztet adószám-kiváltási kötelezettséget – ebben az esetben nem alkalmazható.]

A külföldön keletkező adófizetési kötelezettség teljesítése érdekében főszabály szerint a fejlesztőnek valamennyi olyan tagállamban be kellene jelentkeznie, ahol a szoftvert letöltő magánszemély vevők lakóhelye van. Magánszemély vevők esetében a külföldi adó bevallását és megfizetését a közösségi tagállamok vonatkozásában lényegesen egyszerűsíti az ún. *MOSS-rendszer* (Mini One Stop Shop), melynek alkalmazása révén *a más tagállamban fizetendő adót* 2015. január 1-től *Magyarországon lehet* a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által erre a célra létrehozott felületen keresztül negyedévente (euróban) *bevallani és megfizetni*³², mellyel a fejlesztő *mentesül külföldön az adóalanyként történő regisztráció alól*. A rendszer használata nem kötelező, de alkalmazása jelentősen csökkenti a fejlesztő adminisztrációs terheit.

Tekintettel arra, hogy az üzletmodell alapján egyedül a Google rendelkezésére áll a vevő országával kapcsolatos információ, ezért a Google szolgáltatásai közé tartozik az adó mértékére vonatkozó információ nyújtása is. Az értékesítőnek így nem kell külön nyilvántartást vezetnie, ezt a Google átvállalja. Mivel az árak a legtöbb ország előírásai alapján tartalmazniuk kell az adót, ezért az árképzésnél erre is figyelmezteti a fejlesztőt a Google alkalmazása.

2.5. Bizonylat-kiállítási kötelezettség

A kifejtettekből következik az is, hogy a feltöltőnek *a letöltő lakóhelye szerinti állam bizonylat-kiállításra irány-*

27) Tbj, 21.§ d) pont

28) Szocho tv. 455.§ (4) bekezdés f) pont

29) Az Európai Unió Tanácsának a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv végrehajtási intézkedéseinek megállapításáról szóló, 2011. március 15-i 282/2011/EU Végrehajtási Rendeletének 7. cikke

30) Áfa tv. 46.§ (5) bekezdés b) pont

31) Áfa tv. 29.§

32) Art. 10. számú melléklet

adó szabályait kell alkalmaznia³³. Az alábbiakban a számlázásra vonatkozó magyar szabályozás leglényesebb elemeire mutatunk rá:

Az Áfa törvény előírásai alapján az egyes letöltésekről (vásárlásokról) a fejlesztőnek a letöltő részére kell bizonylatot kiállítani. A Google Ireland Ltd. a letöltőnek kiállít a vásárlásáról egy elektronikus bizonylatot, mely tartalmazza az értékesítő nevét, a letöltött program megnevezését, ellenértékét. Ezt a fajta bizonylatot a magyar adójogszabályok alapján akkor sem lehetne nyugtának tekinteni, amennyiben a fejlesztő és a Google Ireland Ltd. között lenne megállapodás a bizonylat kibocsátási szolgáltatás nyújtásáról.

A fejlesztő az üzleti modell alapján ugyanakkor nincs feltétlenül annak az információnak a birtokában, hogy pontosan ki volt a vásárló, ki vásárolta meg a szoftverét és milyen elérhetősége van. Az alkalmazásbolt ugyanis csak elszámolási kapcsolatban van a fejlesztővel, mely kapcsolaton keresztül a befolyó bevétel 30%-át megtartja magának, 70%-ot pedig továbbít a fejlesztő elektronikus pénztárcájába. Természetesen a fejlesztő adófizetési kötelezettsége a vevő által a letöltésért fizetett összeg 100%-a után keletkezik, függetlenül attól, hogy a Google részére a 30% (tranzakciós díj, jutalék) levonása utáni részt (70%-ot) utalja át, a pénzforgalom egyszerűsítése érdekében. A 30% tranzakciós díj feltehetően jutalék címén a Google bevétele, neki ezen összeg után kell adóznia.

Az Áfa tv. rendelkezik a nyugtakibocsátási kötelezettség alóli mentesülés eseteiről³⁴. Ezek között található a kezelőszemélyzet nélküli automata berendezés útján teljesített értékesítés, szolgáltatás nyújtás. A mindennapi életben ezt olyan automatákra értjük, melyeknél készpénz bedobásával valamilyen terméket (pl. üdítőitalt) kapunk, vagy pedig szolgáltatást (pl. parkolás, autópálya díj) tudunk igénybe venni. A virtuális világban ilyennek kell tekinteni az alkalmazásboltot is. A szolgáltatás igénybe vétele, az alkalmazás letöltése, a fizetés programozottan történik meg. Nincs olyan interakció, ahol a fejlesztő beavatkozhatna.

33) Áfa tv. 158/A.§ (1) bekezdés4

34) Áfa tv. 167. §

35) Áfa tv. 140.§ a) pont

A hangsúly éppen az előre programozáson, az interakció hiányán van. Hiszen itt egy szolgáltató üzemeltet egy platformot, ahol egyrészt megtörténik a szolgáltatás igénybe vétele, valamint az elszámolás. Minden egyes alkalmazás letöltése, annak kifizetése magával hozza a Google Ireland Ltd. elszámolását.

A fentiekből fakadóan a fejlesztő mentesül a bizonylat kiállítási kötelezettsége alól. Természetesen ettől függetlenül az adófizetési kötelezettsége megmarad a fejlesztőnek. Ugyanakkor mégis van egy olyan pont, ahol felmerül a bizonylat kiállításának a kérdése. Tegyük fel, hogy a vevő egy társaság, és költségként el szeretné számolni a GooglePlay-ből letöltött alkalmazás ellenértékét. Ekkor a Google Wallet rendszere alkalmas arra, hogy ne csak nyugtát, hanem számlát is tudjon adni. Ehhez a megrendelőnek elegendő az „Áfás számla letöltése” menüpontot kiválasztani, melyet követően kiállításra kerül a számla. Ekkor lényegében a fejlesztő felhatalmazása alapján történik meg a számla kiállítása.

Amennyiben az alkalmazásbolt nem támogatja a számla kiállítását, akkor a fejlesztőnek a kötelezettsége a számla kiállítása. A vevő az alkalmazásbolton keresztül fel tudja venni a kapcsolatot a fejlesztővel és kérheti a számla kiállítását. Kedvező változás e tekintetben, hogy 2015. január 1-jétől az Áfa törvény a kezelőszemélyzet nélküli automata berendezések útján igénybe vett termékértékesítés és szolgáltatás nyújtás esetén 15 napja van az értékesítőnek a számla kiállítására.

2.6. A Tranzakciós Díj áfája

A Google által felszámított Tranzakciós Díjat kizárólag, mint a *közvetítői szolgáltatás ellenértékét* (jutalékot) lehet értelmezni; melyről a GooglePlay a székhelye szerinti állam joga szerint (a Google esetében ez Írország) állít ki bizonylatot. E kiadást a magánszemély a tevékenységének bevételeivel szemben költségként elszámolhatja.

A magyar áfa-szabályok érvényesítése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alkalmazásbolt állít-e ki számlát vagy sem: a fejlesztőnek, mint belföldön nyilvántartásba vett adóalanynak a *külföldi adóalanytól igénybe vett szolgáltatásai után* ettől függetlenül Magyarországon *áfa-fizetési kötelezettsége keletkezik*³⁵. A tevékeny-

ségét *áfa-körös adóalanyként végző* magánszemélyek az így felszámított és bevallott áfát az adólevonási jog általános szabályai szerint egyidejűleg *jogosultak levonásba is helyezni*, mégpedig ugyanazon okiratok alapján, melyek az adó megállapításának alapjául szolgáltak³⁶.

Közösségi adóalanyoktól - így a Google-től - igénybe vett szolgáltatás utáni áfa-kötelezettség bevallása mellett a szolgáltatásról az 'A60-as Összesítő nyilatkozaton is adatot kell szolgáltatni, melyet a bevallással egyidejűleg kell (azonos gyakorisággal) benyújtani. E kötelezettségek teljesítése érdekében a magánszemélynek *közösségi adószámmal* is rendelkeznie kell.

A Google az elszámoló bizonylatnál a tranzakciós díjat, valamint az ahhoz kapcsolódó adó összegét feltünteti. Mivel az adó mértéke a fentiek alapján a fejlesztő lakóhelye, letelepedési helye szerinti ország adójogszabályaitól függ, ezért a Google a regisztráció során megadott adatok alapján fogja az adó összegét megállapítani. Így a fejlesztőnek ezen bizonylaton szereplő áfa összeget szükséges a bevallásában feltüntetnie.

2.7. Az alanyi adómentes jogállás választásával összefüggő tudnivalók

Tekintettel arra, hogy a fejlesztők a tevékenység bejelentésekor - annak jellegéből adódóan - leggyakrabban *alanyi adómentességet* választanak az áfa tekintetében, az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

- A bizonylat-kiállítási kötelezettség az alanyi adómentes adóalanyokat is terheli.
- Az alanyi adómentes minőség kizárólag belföldön érvényesül, a külföldi letöltések után külföldön fizetendő adó tekintetében nem³⁷.
- A MOSS-rendszer használata csak a külföldön fizetendő adó bevallására és megfizetésére ad lehetőséget, *a tagállamok szabályai szerint esetlegesen érvényesíthető adómentes státusz* kizárólag akkor választható, ha a fejlesztő teljesíti az adóalanyként történő regisztrációt az adott tagállamban.

- A Tranzakciós Díj után az alanyi adómentes adóalanynak ténylegesen meg kell fizetnie a magyar áfát³⁸ (levonási joga ugyanis nincs); melyet az áfa-bevallásban be is kell vallania, valamint 'A60-as Összesítő nyilatkozaton fel kell tüntetnie; ennek érdekében közösségi adószámmal is kell rendelkeznie. A bevallást, illetve az adatszolgáltatást *havi* gyakorisággal kell benyújtani, kizárólag arról a hónapról, melyben szolgáltatás-igénybe vétel történt.

A le nem vont áfát a magánszemély költségei között érvényesítheti.

3. Összefoglalás

Amennyiben magánszemélyek internetes tevékenységéből származó jövedelemről beszélünk, akkor általában az aukciós portálok, apróhirdetése világa van előttünk. A magánszemélyek által végzett internetes szolgáltatások világa ugyanakkor nagyon változatos, színes képet mutat. Alapvetően eltér az internetes termékértékesítéstől, mivel itt nem csak a megrendelés, hanem a szolgáltatás nyújtás és a fizetés is elektronikus úton zajlik. Nem mindig jellemző a nagy profit, ugyanakkor egy-egy jól eltalált weboldallal, az internetes technikák ismeretével, vagy egy-egy alkalmazással, jelentős összegű bevételhez lehet jutni.

Az adózási kérdések általában ekkor merülnek fel, melyek megválaszolása nem egyszerű. Ehhez nem elegendő jól ismerni az adójogszabályainkat, ugyan olyan fontos ismerni az üzleti modellt, a magánszemély tényleges tevékenységét. Ennek megértése vezethet el bennünket ezen tevékenységek helyes adójogi megítélése felé. Ráadásul egy olyan környezettel van dolgunk, mely folyamatosan változik, ezért az új üzleti modellekhez mindig meg kell találni a megfelelő adójogszabályokat. Ezen internetes szolgáltatásokat az teszi még izgalmasabbá, hogy az adóhivatal az internetes jövedelemszerzés különféle módjait az elmúlt években az ellenőrzési célterületévé tette, mely ellenőrzési tevékenysége a jövőben várhatóan fokozódni fog.

CZÖNDÖR SZABOLCS, ECSEKI ANDRÁS

36) Áfa tv. 127.§ (1) bekezdés bb) pont

37) Áfa tv. 193.§ (1) bekezdés d) pont

38) Áfa tv. 193.§ (3) bekezdés